

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LIX. — Izdan in razposlan 22. dne julija 1911.

Vsebina: (Št. 134—139.) 134. Razglas, da se dopušča nov sistem elektroštevca v meroskusnouradno poveritev. — 135. Ukaz o izpremembi vplačilnih rokov za hišno najmarino v mestni občini Bělsko. — 136. Ukaz, s katerim se podaljšuje rok, da se popotniške ladje na daljni vožnji opremijo z radijotelegrafskimi postajami. — 137. Razglas, da se je pomožni carinski urad II. razreda Novi Svet izpremenil v podružnico. — 138. Ukaz, s katerim se izpreminjajo in dopolnjujejo nekatera določila navodila za civilnosodni depozitni urad v Trstu. — 139. Ukaz, s katerim se izpreminjajo nekatera določila ukaza z dne 21. junija 1893. l., kako je pri Avstrijsko-ogrski banki polagati vrednostne papirje, ki jih je položiti na sodišču.

134.

Razglas ministrstva za javna dela z dne 3. julija 1911. l.,

da se dopušča nov sistem elektroštevca v meroskusnouradno poveritev.

Na podstavi ministrstvenega ukaza z dne 23. septembra 1904. l. (drž. zak. št. 111) in izvršuje z ministrstvenim ukazom z dne 21. decembra 1903. l. (drž. zak. št. 261) objavljene predpise o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi mernikov o porabi elektrike, je c. kr. komisija za pravilni meroskus dopustila v meroskusnouradno poveritev nov sistem elektroštevcev (sistem XIV — števec wattskih ur s permanentnim magnetskim poljem).

Oblika, kako je izvršen ta sistem, se popisuje v nastopnem.

Marek s. r.

Popis

(z risbo vred)

sistema elektroštevca XIV. *)

(Števec wattskih ur s permanentnim magnetskim poljem.)

K sistemu elektroštevcev XIV spadajo tisti motorni števeci, ki zapisujejo v napravah enakega toka porabljeno električno energijo in imajo permanentno magnetsko polje, v katerem se premika motorna kotvica.

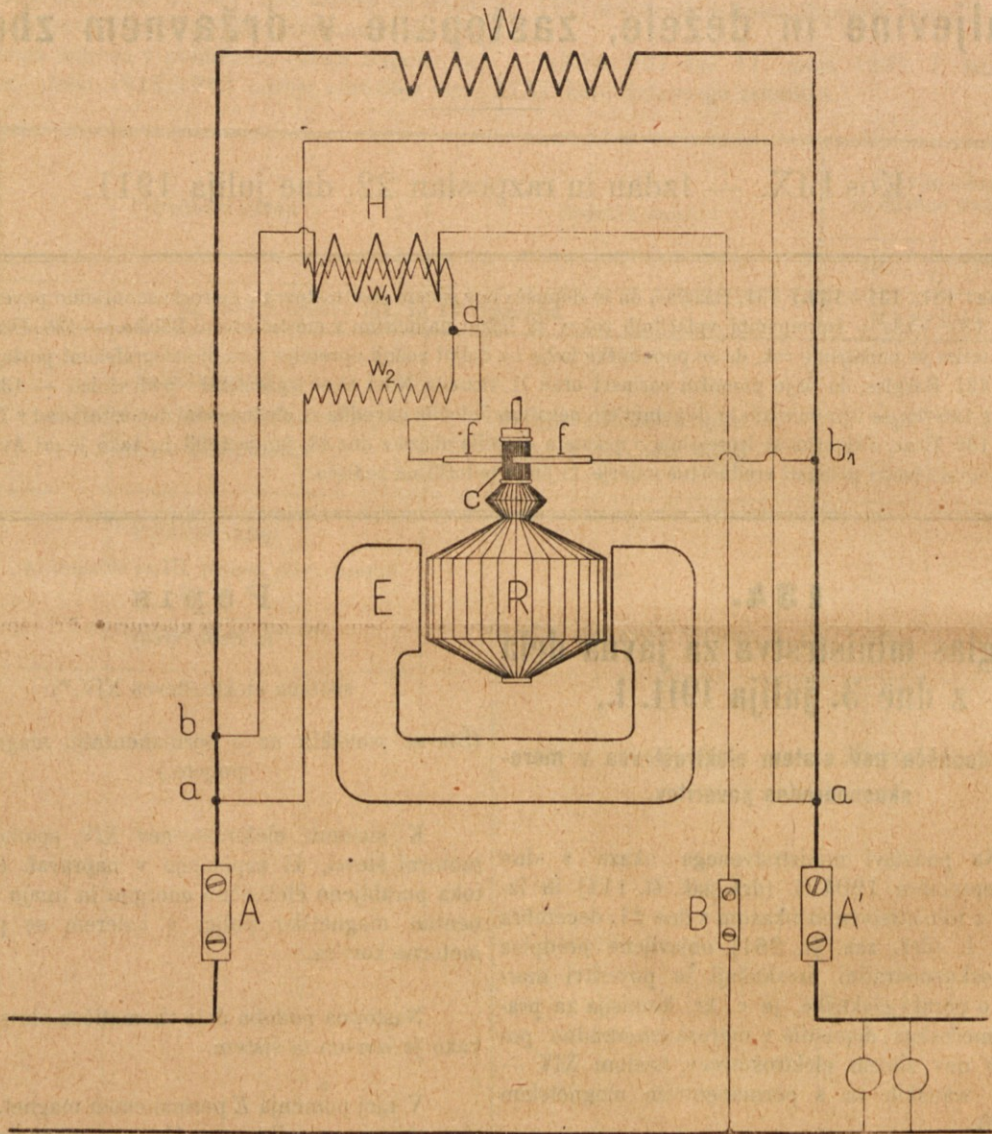
Nastopna podoba daje shematičen obris oblike, kako je izvršen ta sistem.

V njej pomenja E permanenten magnet, R kotvico, ki se premika v polju tega magneta, in W opornik, skozi katerega gre porabni tok.

Ena izmed ščeti f , ki brusita na kolektorjevi kotvici, je pri b_1 združena z opornikom W , druga ščet pa je združena s točko d , kjer se cepita dva opornika w_1 in w_2 , ki sta vzporedno staknjena k oporniku W .

*) Prim. tudi drž. zak. št. 199 iz l. 1908.

Sistem elektroštevca XIV.

Dočim je opornik W iz prevodnika z majhnim temperaturnim koeficijentom, imata opornika w_1 in w_2 velik temperaturni koeficijent. Enega teh opornikov, in sicer opornik w_1 obdaja kurilna spirala H iz novega srebra, koje konca sta v zvezi z napetostjo mreže, tako da teče po tej spirali tok, ki je proporcionalen napetosti mreže. Ta napenjalni tok segreje kurilno spiralo H in opornik w_1 , po katerem teče.

S tem povzročene izpremembe temperature, oziroma stopnjevanja temperature opornika w_1 povzročijo vsled velikega temperaturnega koeficijenta povečanje opornika w_1 , tako da narašča odpad napetosti, ki ga dela dan tok v tem oporniku. Razlika napetosti med razcepilnima točkama d in b_1 je torej odvisna ne samo od moči koristnega toka, ki teče v oporniku W , temveč tudi od napetosti mreže. S tem da se oporniki pripravno premerijo in primerno izbere gradivo opornikov, se doseže, da je razlika napetosti med točkama d in b_1 proporcionalna v mreži porabljeni električni energiji.

Vobče pa se bo dala ta proporcionalnost razlike napetosti med točkama d in b_1 in porabljeno energijo doseči le za majhno področje napetosti in s pogojem, da se po vsaki izpremembi napetosti počaka, da nastane stanje stanovitnosti.

Števci tega sistema so števci wattskih ur.

Na Dunaju, 29. dne maja 1911. l.

C. kr. komisija za pravilni meroskus:

Lang s. r.

135.

Ukaz finančnega ministrstva z dne 5. julija 1911. l.

o izpremembi vplačilnih rokov za hišno najmarino v mestni občini Bělsko.

Na podstavi zakona z dne 11. junija 1894. l. (drž. zak. št. 110) se ukazuje, da je hišno najmarino, ki jo je bilo v mestni občini Bělsko po dostej veljajočih določilih vplačevati v mesečnih obrokih, v tem pobiralnem okraju odslej plačevati v štirih enakih, 1. dne januarja, 1. dne aprila, 1. dne julija in 1. dne oktobra vsakega leta v naprej dospelih obrokih.

Enaki vplačilni rokovi naj veljajo po § 7 zakona z dne 9. februarja 1882. l. (drž. zak. št. 17)

tudi za petodstotni davek od čistega donosa poslopij, ki so iz naslova stavbstva docela ali deloma oproščena hišne najmarine.

Ta ukaz dobi moč s 1. dnem avgusta 1911. l.

Meyer s. r.

136.

Ukaz trgovinskega ministrstva z dne 10. julija 1911. l.,

s katerim se podaljšuje rok, da se popotniške ladje na daljni vožnji opremijo z radijotelegrafskimi postajami.

V ukazu trgovinskega ministrstva z dne 8. novembra 1910. l. (drž. zak. št. 207) stavljeni rok, da se popotniške ladje na daljni vožnji opremijo z radijotelegrafskimi postajami, se podaljšuje do 26. dne maja 1912. l.

Mataja s. r.

137.

Razglas finančnega ministrstva z dne 10. julija 1911. l.,

da se je pomožni carinski urad II. razreda Novi Svet izpremenil v podružnico.

Pomožni carinski urad II. razreda Novi Svet se je izpremenil v podružnico glavnega carinskega urada v Trutnovu. V oblastih tega carinišča se ni s tem nič izpremenilo.

Meyer s. r.

138.

Ukaz ministrov za pravosodje in finance v porazumu z Najvišjim računiščem z dne 11. julija 1911. l.,

s katerim se izpreminjajo in dopolnjujejo nekatera določila navodila za civilnosodni depozitni urad v Trstu.

§ 1.

Ker se je sistemiziralo mesto drugega oficijala depozitnega urada v Trstu, se razveljavlja § 1 mini-

strstvenega ukaza z dne 1. novembra 1903. l. (drž. zak. št. 223) in se določa:

I. Po činu starejšemu oficijalu so naložena nastopna opravila:

1. sozopora uradnega prostora, določenega za neposredno hrambo blagajnic, omar in knjig, sozopora gledé depozitnih zalog in vse ostale dolžnosti, ki so v §§ 6 in 36 navodila z dne 20. novembra 1888. l. (drž. zak. št. 177) naložene asistentu depozitnega urada;

2. pisati podrobni prejemni in sumarni izdajni dnevnik (§ 14 omenjenega navodila);

3. likvidacija (§ 39 omenjenega navodila);

4. Sopodpisovati čeke v nakaznem prometu poštnega hranilničnega urada in pristavljati imensko šifro na poštni nakaznici ob izročitvah, kar je bilo po §§ 17 in 24 ministrstvenega ukaza z dne 1. maja 1903. l. (drž. zak. št. 104) naloženo asistentu depozitnega urada.

II. Po činu mlajšemu oficijalu se prenaša:

1. Pisati opravljeni zapisnik (§ 12 navodila iz leta 1888.);

2. pisati glavne knjige, in sicer tako kontirati položbe in izročitve (§ 17 omenjenega navodila) kakor tudi izvrševati opomnje in izbrise (§ 43 navodila);

3. poročati o izvršitvi denarnega prometa.

III. Pisati knjige zabeležnice o denarnem prometu (§ 52 omenjenega navodila) se izroča asistentu depozitnega urada.

§ 2.

Na mesto § 3, odstavek 2 navodila z dne 20. novembra 1888. l. (drž. zak. št. 177) stopijo naslednja določila:

Predsednik deželnega sodišča mora najmanj trikrat v letu, privzemši enega ali več uradnikov računskega oddelka višjega deželnega sodišča, ki jih določi predsednik višjega deželnega sodišča, nepričakovano in natančno preskusiti gotovine, kar jih ima civilnosodni depozitni urad, s sklepom dnevnikov, nadalje pravilno stanje večjega števila depozitnih mas, tako v knjigovodstvu kakor tudi v hrambi. V ta namen mora predsednik deželnega sodišča pogledati tudi v listine posameznih strank (legitimacijske odloke i. e.) in eventualno tudi v dotične sodne spise in jih ob skontrovanju primerjati s knjižnimi vpisi.

Predsednik deželnega sodišča mora hkratu pregledati tudi gospodarstvo civilnosodnega depozitnega urada v čekovnem prometu.

Ako je predsednik deželnega sodišča opazil kak nedostatek, mora takoj odrediti, kar je v njegovem delokrogu, zaradi sicer potrebnih naredb pa uvesti, kar je pripravno.

Spisani operat skontrovanja, v katerem je naređiti razvidne tudi najdene zaloge v gotovini in zalogo solinšćic, potem oznamenilo preskušeni depozitni mas in navesti v zmislu sprednjega odstavka ukrepane naredbе, je z eventualnimi opravičevalnimi poročili civilnosodnega depozitnega urada vred predložiti predsedniku višjega deželnega sodišča, da ukrene preskušnjo po računskem oddelku višjega deželnega sodišča.

Rešitev o tem je naznaniti predsedniku deželnega sodišča vrnivši operat skontrovanja.

Vsaj vsaka tri leta mora predsednik deželnega sodišča privzemši uradnike, kakor je to predpisano za skontrovanje s poskusi na slepo, splošno, nepričakovano, na drobno skontroovati civilnosodni depozitni urad sklenivši vse račune glavne knjige in z ovedbo vsega blagajniškega stanja po kosih. Pri tem je natančno preiskati ne samo blagajniško upravo, temveč tudi knjigovodstvo in vso uradno manipulacijo.

Z odobrenjem predsednika višjega deželnega sodišča se lahko izročé skontrovanja namesto predsedniku deželnega sodišča drugemu sodniškemu uradniku, čigar ime je treba naznaniti depozitnemu uradu civilnega sodišča.

§ 3.

§ 14, odstavek 3, navodila naj se v bodoče glasi:

„Za oba ta dnevnika je porabljeni nesešite pole, ki jih je po sklepu blagajnice 7., 14., 21. in zadnjega dne vsakega mesca, ako pa pride na te dneve nedelja ali praznik, na prejšnji delavnik sešiti tako, da se potegne skozi nje nit in da se opremijo z uradnim pečatom depozitnega urada“.

V prvi vrsti odstavka 7 § 14 naj odpadeta besedi „vsak teden“.

§ 4.

V odstavek 5 § 17 omenjenega navodila je za drugi stavek vrniti:

„Ob kontiranju polog in izvršenih izročitev je vstavljati dnevnikov člen“.

V 10. odstavku istega paragrafa naj odpadejo besede „dnevniške člene in“.

Hochenburger s. r.

Meyer s. r.

139.**Ukaz pravosodnega ministra in finančnega ministra v porazumu z voditeljem trgovinskega ministrstva in z Najvišjim računiščem z dne 12. julija 1911. l.,**

s katerim se izpreminjajo nekatera določila ukaza z dne 21. junija 1893. l. (drž. zak. št. 103), kako je pri Avstrijsko-ogrski banki polagati vrednostne papirje, ki jih je položiti na sodišču.

§§ 3, 8, 16 in 19 ukaza z dne 21. junija 1893. l. (drž. zak. št. 103), kako je pri Avstrijsko-ogrski banki polagati vrednostne papirje, ki jih je položiti na sodišču, kojih veljavnost se je podaljšala z ukazom z dne 31. decembra 1898. l. (drž. zak. št. 3 iz l. 1899.) dotlej, dokler traja veljavnost sedanjega bančnega privilegija, se po § 27 ukaza izpreminjajo v porazumu z generalnim svetom Avstrijsko-ogrške banke in naj se v bodoče glasé takole:

§ 3.

Banki izročeni vrednostni papirji se hranijo kakor ločeni pokladi in kakor posebna lastnina posameznih položnikov, oziroma tistih oseb, za katere so bili položeni.

Ne izžrebne avstrijske državne papirje lahko hrani banka skupno, jih lahko zamenjava z drugimi enakovrstnimi ali jih izpreminja v imenske papirje; vendar je dolžna, ko se konča hramba, vrniti vrednostne papirje enake vrste in v tolikem številu, kakor so bili položeni.

§ 8.

Da se depozit namesto na sodišču položi v Avstrijsko-ogrski banki, za to je treba privolila tistega sodišča, ki je po občih zakonitih določilih pristojno sprejeti dotični poklad.

Rešujé prošnjo za privolilo, da se poklad položi v banki, je treba premisliti vprašanje, v koliko je ta položba nasproti položbi na sodišču po kakovosti primera s'rankam koristna ali prikladna, in po tem je treba odločevati.

Depozitni oddelek banke sme zavrniti sprejem kake položbe, ako se je po okolnostih, v katerih naj se opravi položba, bati obširnosti v manipulaciji ali zmešnjav ali nevarnosti ob vračanju papirjev.

V odvrnitev nevarnosti, da bi se po sodišču dovoljena položba kasneje zavrnila, moči se je v dvomnih primerih poprej sporazumeti z depozitnim oddelkom o nameranih pogojih položbe — bodisi s sopodpisom prošnje ali pa z vprašanjem, s katerim naj se sodišče obrne na depozitni oddelek, preden prošnjo reši.

Za položbo vrednostnih papirjev k že obstoječemu sodnemu depozitu ni treba poprej sodnega dovoljenja. Tako dodatno položbo mora depozitni oddelek od primera do primera naznaniti pristojnemu sodišču. Sodišče mora preskusiti, ali je položba dopustna in namenu primerna. Ako sodišče ne odobri položbe, mora o tem obvestiti depozitni oddelek in položnika in mu naročiti, da dvigne položeni predmet v roku 14 dni, drugače bi se mu vrnil po pošti na njegovo nevarnost in na njegove stroške.

§ 16.

Depozitni oddelek Avstrijsko-ogrške banke sme z depoziti, ki jih je prevzel namesto sodišča, ter z novci, ki dohajajo ob njih upravi, razpolagati samo toliko, kolikor zaukaže sodišče.

Opravila, ki so združena z namenu primerno upravo poklada, sme depozitni oddelek izvesti v porazumu s stranko brez posebnega sodnega dovoljenja, ako se s tem ne zmanjša glavnica. Pri tem se je ravnati po zakonitih predpisih, obstoječih za plodnosno nalaganje novcev varovancev.

O sodnih sklepih, v katerih se razpolaga s pokladom, mora sodišče neposrednje obveščati depozitni oddelek.

Tako obvestilo obsegajoče sklepe mora sodišče pod opravilno številko oznameniti s posebnimi, po aritmetičnem redu brez razločevanja depozitnih mas tekočimi, vsako leto z 1 pričenjajočimi številkami in pa s črkama B. D. (= b. d., bančni depozit); ti sklepi morajo vselej zraven podpisa načelnika sodišča, predsednika senata ali posameznega sodnika imeti tudi uradni pečat sodišča.

V razvidnost omenjenih obvestil naj sodišče piše zabeležek po obrazcu E.

Da so se izvršila taka upravna opravila, ki so se opravila brez prejšnjega sodnega dovolila in s katerimi se izpremeni sestava depozita, da se je izvršila sodno dovoljena izročitev pokladovih delov, s katero se zmanjša glavnica, ter da se je depozitni račun popolnoma sklenil, o tem obvešča depozitni oddelek sodišče od primera do primera.

§ 19.

Vsako izročbo položenih efektov s kuponi vred mora prejemnik potrditi banki na depozitnem listu, ki ga mora pokazati; ob upravi depozita dohajajoči novci pa se brez depozitnega lista izročajo, in sicer naročilu sodišča ustrezno proti čeku, ki naj se glasi na ime prejemnika s pristavkom „ali prinosnika“ ali proti pobotnici ali s preodkazom na girokonto, obstoječ pri Avstrijsko-ogrski banki ali na račun, obstoječ pri poštnem hranilničnem uradu ali s plačilnim nakazom v nakaznem prometu poštnega hranilničnega urada.

Položnik, oziroma upravičeni prejemnik dobi po potrebi, kadarkoli bi to zahteval, proti plačilu

kolikovnine 40 vinarjev čekovnico z 10 čekovnimi golicami. Samo na takih golicah izdani čeki se nagrajujejo, ako se najde, da so v redu. Prejemnik čekovnih golic je dolžen, skrbno jih hraniti, in ako bi jih izgubil, izgubo precej, ko jo zapazi, z lastno odgovornostjo naznaniti depozitnemu oddelku banke, da se zabrani izplačevanje neupravičencem.

Ko se depozit popolnoma izroči, odvzame banka depozitni list, in vrniti je treba ob sklepu depozitnega računa depozitnemu oddelku še neporabljene čekovne golice proti eventualnemu povračilu kolka.

Hochenburger s. r.

Meyer s. r.